

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลของสตรีที่ใส่ห่วงอนามัยคุมกำเนิด จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวนบุตรมีชีวิต ระยะเวลาของการใส่ห่วง และแหล่งข่าวที่ได้รับ ผลปรากฏว่าสตรีส่วนใหญ่ที่ไต่ทำการสัมภาษณ์ มีความวิตกกังวลว่าจะเป็นโรคมะเร็ง ถึงร้อยละ 80 ของสตรีที่ทำการวิจัยทั้งหมด ความวิตกกังวลในเรื่องนี้ได้มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติกับจำนวนบุตรมีชีวิต นอกนั้นจะไม่มี ความแตกต่างกับปัจจัยอื่นเลย ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะ ความแตกต่างระหว่างจำนวนบุตรมีชีวิตเป็นสาเหตุทำให้สตรีที่มารับบริการวิตกกังวลในเรื่องนี้ แตกต่างกันไป คือ ผู้ที่มีบุตรน้อยยังไม่พอกับความหวังที่ตั้งไว้ ก็อาจจะคิดมากไปกลัวว่าจะมีบุตร ไม่ได้สักที หรือที่มีมากพอกับความต้องการแล้วกลัวว่าจะอายุไม่ยืน ห่วงอนาคตของบุตร คิดมาก ไปต่าง ๆ นานา เช่นนี้เป็นต้น สาเหตุที่ทำให้สตรีคิดวิตกกังวลไปต่าง ๆ กัน สืบเนื่องมาจาก สิ่งแวดล้อม หรือความเชื่อที่ผิด ๆ ซึ่งสาเหตุที่แท้จริงอาจจะสืบเนื่องมาจากภาวะแทรกซ้อนที่ เกิดจากการใส่ห่วงก็ได้²⁷ เพราะปฏิกิริยาที่มดลูกแสดงต่อห่วงอนามัยนั้นได้แก่การบีบตัว ซึ่งจะ ทำให้มีการปวดท้องน้อยบ้าง มีเลือดออกมากกว่าเดิม หรืออาจมีเลือดออกไม่เป็นเวลา หรือ มีระดูขาวมากกว่าปกติบ้าง ซึ่งอาการดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมดา แต่ผู้ที่มีความเชื่อในเรื่อง โรคมะเร็งผิด ๆ จะคิดไปต่าง ๆ นานา เช่น กลัวไปว่าห่วงอนามัยที่ใส่จะไปแทงมดลูกทะลุ บ้าง หรือเคยได้ยินว่าถ้ามีเลือดออกบ่อย ๆ มาก ๆ จะเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งใดเหล่านี้ เป็นต้น และไม่มีใครสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ จึงเกิดความวิตกกังวลขึ้นดังกล่าว

²⁷ ลัดดาวัลย์ บรรหารสุภาวดี และคณะ, "ภาวะแทรกซ้อนเนื่องจากยาเม็ด และห่วงอนามัย," การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 3 (เอกสารของกองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2511).

นอกจากนี้จากการวิจัยพบว่า จำนวนบุตรมีชีวิตที่แตกต่างกันทำให้มีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องที่กลัวว่าห่วงจะหลุดและตั้งครรภ์ได้อีก กับความวิตกกังวลทางค่านิจใจ ทั้งนี้ ก็เพราะสตรีที่มีจำนวนบุตรต่างกันจะมีความเชื่อในเรื่องนี้ต่างกันไป เช่น สตรีที่มีจำนวนบุตร 1 - 3 คน อาจมีความเชื่อว่าห่วงที่ใส่ในนั้นปลอดภัยพอที่จะป้องกันการตั้งครรภ์ได้ แต่สตรีที่มีบุตรจำนวน 4 - 6 คน กลับไม่มั่นใจว่าห่วงที่ใส่ไปนั้นจะปลอดภัยพอสำหรับเขา หรือเขาอาจเคยได้ยินได้ฟังจากเพื่อนว่าผู้ที่ใส่บุตรหลายคนแล้ว โพรงมดลูกจะขยายตัวมาก ห่วงที่ใส่อาจมีขนาดเล็กไป จึงหลวมและหลุดได้ ซึ่งก็เป็นความจริงอยู่บ้าง แต่มีโอกาสเช่นนั้นน้อยมาก เพราะแพทย์ก็มีความเชี่ยวชาญพอที่จะใส่ให้ขนาดพอดีกับโพรงมดลูกของสตรีแต่ละคนอยู่แล้ว ซึ่งถ้าสตรีเหล่านั้นไม่มีความเข้าใจก็ทำให้เกิดความวิตกกังวลหรือความหวาดระแวงขึ้นได้

ส่วนในค่านอายุที่แตกต่างกัน ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลอย่างยิ่งจากการวิจัยกลับพบว่า รัศมีอายุมิได้ทำให้มีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่านใดเลย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาครั้งนี้ อาจไม่ใช่ตัวแทนของสตรีที่ใส่ห่วงอนามัยทั้งหมดก็เป็นได้ แต่จากการศึกษาพบว่า อายุเป็นปัจจัยสำคัญในการยอมรับการป้องกันการปฏิสนธิ เช่น ในเกาหลีสตรีที่สมรสแล้วที่เมืองเซอูลพบว่า สตรีกลุ่มอายุ 25-34 ปี เป็นกลุ่มที่มีอัตราการยอมรับสูง²⁸ ในประเทศไต้หวันจากการศึกษาของ เลียน พิน โชว (Lien-Pin Chow) เกี่ยวกับการรับเอาวิธีใส่ห่วงอนามัยมาปฏิบัติของสตรีที่สมรสแล้ว พบว่าสตรีอายุ 30-34 ปี มีอัตราการยอมรับสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ รอง

²⁸ E. Hyock Kwon and Others, A Study on Urban Population Control Family Planning and Fertility with Population in Seoul, College of Medicine and School of Public Health, Seoul National University, May, 1969.

ลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 35 - 39 ปี และ 25 - 29 ปี²⁹ จากรายงานของนัสเซอร์ มาร์โรวี โบซอจี (N. Maroufi Bozorgi) เกี่ยวกับความต้องการทราบเรื่องวิธีป้องกันปฏิสนธิที่ โรงพยาบาลฟาราห์ (Farah Hospital) พบว่า สตรีกลุ่มอายุ 25 - 34 ปี มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวมากกว่าสตรีกลุ่มอายุอื่น ส่วนสตรีกลุ่มอายุน้อย 15 - 19 ปี มีความสนใจในเรื่องนี้น้อยมาก³⁰

สำหรับในประเทศไทยจากรายงานของโครงการวิจัยการอนามัยครอบครัว กับการวิจัยทางการแพทย์ของศาสตราจารย์นายแพทย์กำจร สุวรรณกิจ นายแพทย์วินิจ อัครเสนา พบว่าสตรีกลุ่มอายุ 25 - 34 ปี และมีบุตร 3 - 5 คน จะยอมรับการใส่ห่วงอนามัยในอัตรารสูงสุด³¹ ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการและความไม่ต้องการมีบุตรอีกของ คร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ พบว่าอายุและจำนวนบุตรมีชีวิตมีความสัมพันธ์กับความต้องการ และความไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มของสตรี คือ อัตราส่วนของผู้ที่ต้องการมีบุตรอีกจะลดลงในกลุ่มอายุที่สูงขึ้น นั่นคือ

²⁹L.P. Chow, "A Programme to Control Fertility in Taiwan Setting Accomplishment and Evaluation," Population Studies, Vol. XIX No. 2 (November, 1965), p. 158-159.

³⁰Nasser Maroufi Bozorgi, "Some Socio-Demographic Characteristic of Women Seeking Contraceptive Advice in an Southern Clinics of Teharan," International Union for the Scientific Study of Populative Contributed Papers (Sydney Conferences); Sydney, 1967, p. 477.

³¹กำจร สุวรรณกิจ และ วินิจ อัครเสนา, "โครงการวิจัยการอนามัยครอบครัว กับการวิจัยทางการแพทย์," การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 2 (เอกสารของกองวิจัยสังคมศาสตร์ สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, 2508), หน้า 54 - 59.

สตรีในกลุ่มอายุสูงน่าจะมีความโน้มเอียงในการรับเอาวิธีป้องกันปฏิสนธิไปปฏิบัติมากกว่ากลุ่มสตรีที่มีอายุต่ำกว่า³² จึงแสดงให้เห็นว่าจากการที่มีผู้วิจัยมาแล้วพบว่า ปัจจัยในเรื่องอายุมีความสัมพันธ์ในการยอมรับปฏิบัติในการใส่ห่วงอนามัย แต่การศึกษาครั้งนี้ไม่พบว่า ปัจจัยในเรื่องอายุที่แตกต่างกันจะทำให้มีความวิตกกังวลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสตรีที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนไม่มากพอ หรือการแบ่งช่วงอายุในการวิจัยทำกว้างไป จึงทำให้มองไม่เห็นความแตกต่างเท่าที่ควร

ส่วนการที่พบว่าปัจจัยทางการศึกษามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับความวิตกกังวลในด้านจิตใจ แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีส่วนช่วยในการที่ทำให้คนมีความเชื่อ หรือความรู้สึกต่างกันไป ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องใดก็ตาม ยอมรับให้เห็นว่าผู้มีการศึกษาสูงจะมีความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อและความมีเหตุผลดีกว่าผู้มีการศึกษาต่ำกว่า หรือผู้ที่ไม่มีการศึกษาเลย

นอกจากนี้การศึกษาน่าจะมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความวิตกกังวลในด้านร่างกายที่เกี่ยวข้องกับห่วง เช่น กลัวว่าจะเป็นโรคมะเร็ง แต่จากการวิจัยพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเลย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาอาจมีจำนวนน้อยไป และแบ่งช่วงระดับการศึกษาไว้กว้างไปก็ได้ จึงทำให้มองไม่เห็นความแตกต่างของระดับการศึกษาว่าเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในด้านอื่นอย่างไรบ้าง หรืออาจจะ เป็นเพราะส่วนใหญ่ทั้งผู้มีการศึกษาน้อยหรือผู้มีการศึกษาสูงก็ตาม อาจจะมีความรู้ในเรื่องอื่นดี แต่ไม่ได้มีความรู้หรือเข้าใจในเรื่องนี้เพียงพอ จึงทำให้มีความเชื่อไปในทำนอง

³²Visid Prachuabmoh, "Factors Affecting Desire or Lack of Desire for Additional Progency in Rural Thailand," in Donald J. Bouge ed. Sociological Contributions to Family Planning Research. University of Chicago, 1967, 371 - 375.

เดียวกันได้ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับระยะเวลาการใส่หูฟังนั้น จากการวิจัยพบว่ามีความแตกต่าง
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความวิตกกังวลในเรื่องการตั้งครรภ์นอกมดลูกนั้น จากการสัมภาษณ์
 พบว่า ระยะเวลาการใส่หูฟังต่างกันจะมีความวิตกกังวลต่างกัน ส่วนใหญ่แล้วพบว่าผู้ที่เริ่มใส่
 ในปีแรกจะมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ มากกว่าผู้ที่ใส่ไว้หลายปีแล้ว ซึ่งก็เป็นเรื่อง
 ชรรมา เพราะหูอนามัยเป็นสิ่งแปลกปลอม (Foreign body) เข้าไปอยู่ในร่างกาย
 ในระยะแรก ๆ ย่อมต้องมีอาการผิดปกติไปบ้าง เปรียบเหมือนผู้ที่ใส่รองเท้าใหม่ที่ย่อมต้อง
 ถูกกัดเป็นชรรมา ในเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน ถ้ามีความผิดปกติเกิดขึ้นและเข้าใจถึงสาเหตุ
 ได้ก็ไม่มีปัญหา แต่พอมีอาการผิดปกติเกิดขึ้นโดยที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจมาก่อนเล็กน้อย
 จะต้องคิดมากมีความวิตกกังวลไปต่าง ๆ นานา เป็นเรื่องชรรมาของบุคคลทั่วไป และ
 ในด้านที่เกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวที่ได้รับก็เช่นเดียวกัน มีความคิดว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความวิตก
 กังวลซึ่งจากการวิจัยก็เป็นเช่นนั้น แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับความวิตกกังวลด้าน
 จิตใจด้านเดียว ที่เป็นเช่นนั้นเพราะสตรีส่วนใหญ่ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ พยาบาล หรือ
 เจ้าหน้าที่อนามัย ถึงร้อยละ 61.3 และจากญาติหรือเพื่อนเพียงร้อยละ 34.7 แสดงให้
 เห็นว่าส่วนใหญ่ได้รับความรู้ที่ถูกต้อง จึงมีความเชื่อในเรื่องนี้คล้ายคลึงกันว่า การใส่หูฟังมิได้
 เป็นบาป หรือผิดศีลธรรม มีอัตราถึงร้อยละ 88.7 ซึ่งอาจนับได้ว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง
 แล้วได้รับความรู้ในเรื่องนี้ได้อย่างถูกต้องพอสมควร